

Dansk naturpædagogik hitter i udlandet

I udlandet retter en voksende bevægelse for mere natur i børns liv blikket mod Danmark. Pædagoger og lærere fra hele verden kommer til Danmark for at lade sig inspirere af vores tradition for naturpædagogik og skovbørnehaver.

UDGIVET D. 19. OKTOBER 2018

Af: Marie Bille & Anne Anthon Andersen (journalister), Hung Tien Vu (fotograf)

Danmark er et lille fladt land, dækket af gule marker og grønne enge, og så ligger vi helt i bund i Europa, når det kommer til vild natur. Ingen bjerge, ingen floder, ingen vidstrakte arealer med vilde dyr.

På trods af manglen på vild natur kigger pædagoger fra hele verden til lige netop Danmark for at lade sig inspirere af dansk naturpædagogik.

»Der er stor interesse for dansk naturpædagogik rundt om i verden, og interessen vokser,« siger Jane Williams-Siegfredsen, forfatter til bogen 'Understanding the Danish Forest School Approach' og direktør i virksomheden Insideoutnature i Vammen nord for Viborg.

Firmaet tilbyder udenlandske pædagoger kurser i den danske tilgang til naturpædagogik. Pædagoger fra Australien, USA, England, Grækenland, Bulgarien og 19 andre lande har besøgt danske skovbørnehaver og modtaget undervisning af Jane Williams-Siegfredsen i Danmark.

»Det handler om den danske pædagogiske tradition, snarere end om den danske natur i sig selv,« svarer hun på spørgsmålet om, hvorfor pædagoger fra et så naturrigt land som for eksempel Australien kan finde inspiration i Danmark.

Freaked out

Jane Williams-Siegfredsen kommer oprindeligt fra England og flyttede til Danmark for første gang for 25 år siden, da hun som underviser i pædagogik var på en studietur til en dansk skovbørnehave. Det gjorde indtryk.

»Jeg var rystet og skræmt, fuldstændig freaked out,« fortæller hun om det første møde med en fri dansk pædagogik, hvor børn fik lov til at løbe frit rundt uden indhegning, klatre i træer, grave i mudder og snitte med knive.

Men hun var også inspireret, og sammen med en gruppe naturinteresserede pædagoger var hun med til at starte den første 'Forest school' i England i 1993 efter dansk forbillede. Siden er mange flere kommet til, og i dag er 'Forest schools' udbredt over hele landet.

Tør give slip

Danske naturinstitutioner er blevet endnu mere kendt i udlandet, efter det australske dokumentarprogram Dateline under titlen 'Kids gone wild' i 2016 fulgte dagligdagen i Skovbørnehaven Daycare Nord i Skive, hvor Johan Laigaard er pædagogisk leder.

Siden har telefonen jævnligt ringet, fordi udenlandske pædagoger vil på besøg og opleve den danske skovbørnehave.

»I starten var det spændende nok, men det tager jo også tid. Nu tilbyder vi et ugekursus, når de ringer. Så indgår de i dagligdagen, og vi viser eksempler på, hvad naturpædagogikken kan.« siger Johan Laigaard.

»Vi viser dem det, jeg kalder 'slow learning'. Ting tager lidt længere tid i naturen, så vi kører længere projekter. Men vi kan sagtens få kunst, kultur, udtryksformer, sprog, motorik og almen dannelse ind. Og vi taler om alt det gode ved naturen, den der ro og koncentration og motorikken bliver udviklet, så børnene er mere klar til skolen.«

Den store forskel på den danske pædagogiske tilgang i forhold til mange andre lande er ifølge Johan Laigaard, at danske pædagoger tør give slip og sætte børnene fri i naturen.

»Dem fra andre lande siger, 'hvad siger forældrene – hvordan tør i det der?' Men hvis børnene oplever den tillid til, at de selv kan lære, hvor højt, de kan kravle op i et træ, så finder de selv deres grænser. Når de bliver ældre, skal de ikke til at afprøve, om man kan hoppe ud fra tre meter, for de har lært med deres små trin, at her går det godt, men på næste trin, der slår jeg mig,« siger han.

Wow, de lærer udenfor

En af de udenlandske pædagoger, der er på vej i 'praktik' hos Johan Laigaard, er Clare Proctor fra England. Til daglig arbejder hun med børn fra 3-11 år på Croslee Primary School i Manchester.

»Danmark har et image som sted, hvor I respekterer naturen. Ikke som noget for sig selv, men som 'a way of life'. Folk her forstår, at livet er bedre, hvis I har et forhold til naturen. Det er det indtryk, vi har af Danmark og de andre skandinaviske lande. Jeg ved ikke, om det passer – det er jeg kommet for at finde ud af,« siger Clare Proctor.

»Englændere er kommet til Danmark og har set, at wow, de lærer udenfor – det skal vi også. Jeg arbejder på en skole, og der er lige nu en stor bevægelse af lærere der, som prøver at ændre på, hvor og hvordan børn lærer, sådan at børn også kan komme ud. Her kan de lære at respektere det forhold til naturen, som er helt nødvendigt for os,« siger hun.

»Børn er ved at glemme, hvad det vil sige at være ude. De er alt for meget inde, hvor de sidder ned. De lærer ikke, hvor vigtig naturen er for vores liv og for bæredygtighed i det hele taget.«

Stærke følelser

Mens mange danske pædagoger ikke tænker over, at den måde, vi lader børn være frie til at bevæge sig og bruge sig selv i naturen, er helt specielt, så vækker en dag i en dansk skovbørnehave stærke følelser hos mange af de udenlandske pædagoger, som ikke er vant til at slippe børnene fri i naturen, fortæller Jane Williams-Siegfredsén.

»En typisk reaktion er, at de begynder at græde. Folk bliver meget følelsesmæssigt berørt af at se, hvordan danske børnehavebørn er frie på en helt anden måde,« fortæller hun og tilføjer:

»Jeg havde også en kineser, der begyndte at skribe: Pas på, pas på!«

Små skridt

Man kan dog ikke bare kopiere en dansk skovbørnehave én til én i andet land, understreger Jane Williams-Siegfredsén. Derfor taler hun meget mere om pædagogikken, og hvilke tanker, der ligger bag, med de kursister, hun underviser.

»De kan ikke bare tage hjem og lukke børnene ud i en skov, lade dem klatre op i et højt træ, og så stikke dem en kniv hver. Det er små skridt,« siger Jane Williams-Siegfredsén og fortæller om en af sine kursister:

»En amerikansk pædagog sendte mig nogle fine fotos af børn, der var udenfor i regnen. For nogle er det et stort skridt, at børnene rent faktisk får lov at komme udenfor i regnvej og mærke regnen. Så de starter med en lille ting og kan så prøve mere og mere.«

Jane Williams-Siegfredsén er ikke i tvivl om, at det danske aftryk på naturpædagogikken er på vej til at blive stærkere. Senest har hun fået et tilbud fra en kinesisk virksomhed om at flytte til Kina og åbne en skovbørnehave efter dansk forbillede der. Hun endte dog med at takke nej.

»Jeg har ikke lyst til at bo i Kina,« siger hun.

»Men i næste måned får jeg en japansk professor på besøg, som er interesseret i at oversætte min bog til japansk. Så det breder sig,« siger Jane-Williams Siegfredsén.

Læs hele Børn&Unges tema om natur her (åbner pdf)

Ekstra info

I forbindelse med research til denne historie har Børn&Unge været i kontakt med seks udenlandske forskere og praktikere, der alle bekræfter, at inspirationen fra Danmark har sat aftryk på pædagogikken lokalt i henholdsvis England, Australien, Canada, Norge og Grækenland.

Om Jane Willams-Siegfredsen

Jane Williams-Siegfredsen er tidligere underviser i 'primary school' i England og lektor på universitetet. Hun har boet i Danmark de seneste 20 år og har i en årrække undervist på Aalborg Universitet og Viborg Seminariet. I dag lever hun af at udbrede dansk naturpædagogik til resten af verden gennem virksomheden Insideoutnature.

